

บทที่ 5

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเหมืองชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ของบริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) คำขอประทานบัตรที่ 23/2553 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 24/2553, 25/2553, 26/2553, 27/2553 และประทานบัตรที่ 32458/15697, 32459/15698 ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568 จำนวนทั้งหมด 13 หัวข้อ ได้แก่

- 1) สภาพภูมิประเทศ
- 2) คุณภาพอากาศ
- 3) เสียง ความสั่นสะเทือน และหินปลิว
- 4) อุทกวิทยา และคุณภาพน้ำ
- 5) ทรัพยากรดิน
- 6) การคมนาคม
- 7) ป่าไม้และสัตว์ป่า
- 8) เกษตรกรรม
- 9) การใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 10) เศรษฐกิจ-สังคม
- 11) สาธารณสุข อาชีวอนามัย และความปลอดภัย
- 12) สุนทรียภาพและการท่องเที่ยว
- 13) ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนสถาน

ทางโครงการสามารถปฏิบัติครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

5.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเหมืองชนิดแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ของบริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) คำขอประทานบัตรที่ 23/2553 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 24/2553, 25/2553, 26/2553, 27/2553 และประทานบัตรที่ 32458/15697, 32459/15698 ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2568 จำนวนทั้งหมด 5 หัวข้อ ได้แก่

1. คุณภาพอากาศ
2. เสียงและความสั่นสะเทือน
3. คุณภาพน้ำผิวดิน
4. คุณภาพน้ำใต้ดิน
5. สาธารณสุข อาชีวอนามัย และความปลอดภัย
6. คุณค่าคุณภาพชีวิต (เศรษฐกิจ-สังคม)

ทางโครงการสามารถปฏิบัติครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ และผลการตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด ยกเว้น

หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำใต้ดิน

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ค่า Total Hardness บริเวณบ้านเจ้าพ่อเขาดก บ้านหนองโคก สามแยกวัดพุทรา และค่า pH บริเวณสามแยกวัดพุทรา มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุด

เกณฑ์มาตรฐาน : ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2551
เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันในด้านสาธารณสุข และการป้องกัน
ในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (เกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม = 300 mg/L as CaCO₃ และเกณฑ์อนุโลมสูงสุด = 500
mg/L as CaCO₃)

สาเหตุ : สำหรับค่า Total Hardness อาจเกิดจากสภาพธรณีวิทยาของพื้นที่มีสภาพเป็นหินปูน
ทำให้เกิดการละลายน้ำของหินปูนในแหล่งน้ำใต้ดิน และค่า pH อาจเกิดได้หลายสาเหตุ ทั้งปัจจัยทางธรรมชาติ
และกิจกรรมของมนุษย์ เช่น น้ำฝนที่มีฤทธิ์เป็นกรดอ่อน เนื่องจากดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศ
เมื่อน้ำฝนซึมลงดินจะชะล้างต่างออกไป ทำให้ดินและน้ำใต้ดินมีความเป็นกรดมากขึ้น. การสลายตัวของพีชหรือ
สัตว์ที่ตายแล้วในดิน สามารถปล่อยกรดอินทรีย์ออกมา ซึ่งอาจส่งผลให้น้ำใต้ดินมีความเป็นกรดได้ กิจกรรมของ
มนุษย์ได้แก่ การใช้ปุ๋ยไนโตรเจน (N) ในปริมาณมากเกินไป อาจก่อให้เกิดแอมโมเนียและไนเตรด ซึ่งเมื่อถูกชะ
ล้างลงไปในดิน อาจแทนที่ไอออนต่างและเพิ่มความเป็นกรดในน้ำใต้ดิน เป็นต้น

แนวทางแก้ไข : ทางโครงการได้ทำหนังสือแจ้งผลการตรวจวัดไปยังผู้นำชุมชน เพื่อแจ้งให้
ประชาชนในชุมชนได้ทราบ โดยพื้นที่ที่มีความกระด้างสูงจะไม่เหมาะสมกับการอุปโภคและบริโภคในชีวิต
ประจำวัน หากต้องการนำน้ำดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ควรทำการปรับปรุงคุณภาพน้ำเบื้องต้นโดยการนำไปต้ม
จนเดือด กรองด้วยเรซิน การตกตะกอนด้วยปูนขาวหรือสารส้มทำให้ค่าความกระด้างน้ำลดลงได้

5.3 สรุปประเด็นหรือมาตรการที่ได้ปฏิบัติโดยปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินงานที่ ผ่านมาสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ หรือมาตรการดังกล่าวไม่มี ความจำเป็นต้องปฏิบัติอีกต่อไป

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเหมืองชนิดแร่หิน
อุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมปูนซีเมนต์) ของบริษัท ปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน) คำขอ
ประทานบัตรที่ 23/2553 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอประทานบัตรที่ 24/2553, 25/2553,
26/2553, 27/2553 และประทานบัตรที่ 32458/15697, 32459/15698 ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน
2568 ทางโครงการไม่พบมาตรการที่ต้องดำเนินการดังกล่าว